

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorska
ulica št. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.
Inserati:
Štetopna peti-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja
za Ljubljano
v upravnstvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.
Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
50 kr. in za jeden
mesec 35 kr.

Štev. 250.

V Ljubljani v ponedeljek, 29. decembra 1884.

Tečaj I.

Kaj sedaj?

Leto 1884 se posavlja na jako oduren način od našega trgovskega stanu in naših obrtnikov, lokalna gospodarstvena kriza stoji pred durmi, in strah pred tem neljubim gostom razodeva se na slehernem obrazu. Ne dá se tajiti: katastrofa, katera je udarila kranjsko eskomptno družbo, zadeva deželo našo bridkeje nego borzni „krah“ leta 1873 ali polom banke „Slovenije“. Kajti v prvem slučaju bili so oškodovani vender le posamezniki, kateri so jako drago morali plačati svoje poželjenje, mahoma obogateti potom borzne spekulacije; pri ponesrečeni banki „Sloveniji“ pa niso bili angažirani naši trgovski in obrtni krogi, temveč njen polom zadeval je v prvi vrsti duhovščino in kmetske posestnike, kateri so pri tej priliki deloma izgubili svoje prišedene novce. Udarce je bil pač zelo občutljiv za domače kapitaliste, toda na gospodarstveno produkcijo vender ni toliko vplival, njenega gibanja ni motil. Sedaj pa je skoro ni tako trdne kupčijske firme v vojvodini kranjski, da ne bi direktno ali indirektno prizadeta bila po žalostnih dogodkih minolega tedna. Kredit naš, doslej tako utrjen in soliden, se maje in ziblje, nespametne, pretirane govorice povečajo istinito zlo, z bolestjo v srci pričakuje naš trgovec, naš obrtnik, kar mu prinese jutrajšnji dan. In pred pragom je novo leto, najvažnejši letni obrok s svojimi neizogibnimi plačili!

Kaj sedaj? To vprašanje se čuje povsod, slišimo ga iz vseh ust. Hudovati se nad propalo banko, očitati njenemu upravnemu svetu, da je zanemarjal svoje dolžnosti, da je bil premalomaren v svojem nadzorstvu, preklinjati tihega moža, kateri sedaj smrtno spanje spava pri sv. Krištofu, dočim duša njegova ostro sodbo pričakuje od večnega sodnika — to vse vkup nič ne pomaga, nič ne koristi! Kranjska eskomptna družba — ne bojimo se nobenega ugovora — bila je zavod, osnovan na zdravi podlagi. Namenjena je bila živ-

ljenskim potrebam domačih podjetnikov in kapitalistov, njen delokrog obsegal je vso deželo, a vender le to, ni se spuščala v daleč segajoča eksotična opravila, v drzovite borzne spekulacije, služila je domačinom in vse je kazalo, da se bode še nadalje plodonosno razvijala na korist naši kupčiji in obrtnosti. Dve veliki zmoti sta jo pokopali. Najprej to, da se je društvo, ustanovljeno s pičlim delničkim kapitalom 150 000 gl., v toliko spozabilo, da je jednemu samemu deležniku zapalo za svoje razmere ogromno svoto 300 000 gl., tedaj še jedenkrat toliko, nego je znašal ustanovni kapital. In druga usodna napaka je bila, da se je premalo na prste gledalo nezvestemu služabniku, spridenemu tujcu, kateri je, zlorabivši slepo zaupanje v svoje poštenje, ime svoje onečastil s tatvino, katera nima para v analih ljubljanske deželne sodnije!

Kaj storiti, kako pomagati domačim producentom, sedaj ko je uničen prvi naš zavod za personalni kredit? Glasovi se čujejo, naj se podviza vlada, da kar hitro odobri pravila ljubljanski mestni hranilnici. V tej zadevi podala se je včeraj deputacija našega mestnega odbora, obstoječa iz župana gosp. Grassellija ter iz gg. Jos. Kušarja in Vasa Petričiča k gosp. deželnemu predsedniku, priporočat mu to opravičeno željo, in gotovo je zapustila palačo na Turjaškem trgu, svesta si, da bode načelnik deželne uprave z vso energijo podpiral težnje ljubljanskega prebivalstva. I mi smo uverjeni, da bode mestna hranilnica, ako se namreč skrbi za spretno vodstvo in natančno nadzorstvo — *conditio sine qua non* — dobrodejno vplivala na gospodarstveni razvoj. Ali izdatne pomoči v sedanjih krizi nikdo ne more pričakovati od tega embryoničnega zavoda. Da bi kedo bil tako sangviničen, primerjali bi ga lahko razgretemu, vspehanemu potniku, kateri seme polaga v razbeljeno prst, češ, iz njega mi vzraste drevo, ki mi bode senčno zavetje dalo v pekoči solnični vročini. Ustanovni kapital mestne hranilnice bode raz-

merno majhen, in dokaj časa bode trebalo, predno se naložene svote pomnožijo do take velikosti, da se bode nanj mogla upirati kaka večja akcija. Potem pa ima hranilnica vender ves drug delokrog nego banka. Zavodu prve kategorije je glavni namen, nabirati kapital iz malih doneskov ter ga varno in plodonosno nalagati, zlasti hipotekarnim potom, v nepremičnem blagu tedaj, kjer ga varujejo vse zakonite garancije. Eskomptni posel pak opravljajo banke, in le v drugi vrsti, rekli bi, bolj postransko se je z njim pečati tudi hranilnicam. Da bi tedaj ljubljanska mestna hranilnica uže ustanovljena bila, vender ne bi mogla izdatno pomagati naši gospodarstveni bedi.

Glavno zlo, katero bode najhuje pritiskalo na domače produktivne kroge, je sigurno pomanjkanje kredita, *Creditnoth*, izvirajoča odtod, ker se kapital, preplašen vsled usodnih udarcev zadnjega časa, odteguje trgovskemu in obrtnemu podjetju. Nekaj sličnega so doživeli te dni na Dunaji in v Pragi. Toda, ko je nižje avstrijska eskomptna družba v zadrego prišla po Jaunerjevem zločinu, in ko je polom česke „Bodencreditgesellschaft“ v nered spravil česko produkcijo, priskočila je avstro-ogerska banka, ter je na stežaj odprla svoje bogate zaklade. V enem tednu je poskočil njen portefeuille, to je svota od nje eskomptiranih menjic za celih 14,73 milijonov, in sicer je le na Dunaji prevzela menjic za 10,2 milijonov, v Pragi pa za dobre 4 milijone. Kaj jednecega naj se stori v prid ljubljanskim trgovcem in obrtnikom, ako treba, naj se dotacija podružnici avstro-ogerske banke povikša morda naj se za trenotek dovolijo posamezne druge olajšave, na pr. da se mesto treh varnih podpisov za vsako menjico od banke zahtevata le dva. Le kredit ljubljanskemu tržišču — in kmalu bomo prebili sedanjo krizo, po vzgledu česke komore, in tudi državni poslanci, kateri sedaj bivajo na počitnicah, naj potrkaajo na pristojnem mestu, da se pomore Ljubljani in vsej deželi, dokler še ni prekasno!

Listek.

O b m o r j i.

(Tržaške slike. Spisuje M. Brenčč.)

I.

Leno ležali so jesensko popoldne umazani čolnarji v svojih čolnih ter z odurno hripavim glasom kričali mimoidočim sprehajalcem: „Signore, la barca, la barca!“ A slab dan je bil danes za čolnarje, nihče jim ni hotel dati zasluzka, zaradi tega so pa tudi za odhajajočimi pošiljali ostre zabavljice.

„Prokletu so to slabi časi, Antonio, prokletu slabi, ti pravim. In vprašam te, kje je danes kaj zasluzka za nas? Nič, prav nič in nikjer! Časih imeli smo na mizah najboljše morske ribe, pili smo lahko najdražja, najboljša vina, in naše žene in naši otroci oblačili so se v fino gosposko obleko. In danes? Zdaj pa si vesel, če si moreš skrčiti svoj želodec polniti z ostro, nezabeljeno polento. Saj je pa v prejšnjih časih dohajalo

vedno obilo tujcev sim in vsak se je hotel voziti po morji, bili so imoviti trgovci. Kdo pa nam dandanes dá kaj zasluzka, te vprašam? Tujec hodi po nasipih roke križem na hrbtu držeč, glavo povešajoč kakor sestradani izvoščekov konj, zre zaspano po morji ter se zaspano vrača. Povsodi je beračija! Vsede se ti v čoln kak domač golobradat mladič s svojo signorino, a ta se ti puli za krajcar. Oj, to so slabi, prokletu slabi časi!“ tarna čolnar Gregorio.

„Da, prav imaš, Gregorio,“ pritruje Antonio, „prav praviš! In zdaj se je med nas vsilil še ta tujec, požrešna ta duša. Povem ti, ta bode nam pobral ves najboljši zasluzek. Nu, le čuj! Bogati Silvio vozil se je vedno z menoj, oni dan pa si je najel tega tujca, pripenca Leona, in zdaj vozi ga vedno le ta, in vsak pot mu da bogatin po pet goldinarjev. Oj, to je hudo! In ta tiha, potuhnjena duša niti hvaležen ni; malomarno vzame denar, ga vtakne v žep, se pokloni ter odide. Da, to je hudo. Mi pa skoro ližemo bogatinom prah s črevljev — pa nič zasluzka. Ta ošabnež! In z nami se niti meniti neče; vedno pohaja sam,

molči in v tla poveša oči. Ali pa veste, kdo je in od kod, ha, ha! vas vprašam. Bom pa jaz povedal, jaz, kdo je, le čujte! Oni dan pravil mi je nekov pomorščak, da je tega tujca, videl uže v Madridu, da je bil nekoč bogat plemič, a babe so ga — — —“

„Molči, molči, zavistna čeljust! Hudoben ni, dobro srce ima; sam sem videl oni dan, kako je skrivši stisnil stari prosjačiči cel goldinar v roko, zahvale niti čakal ni. Srečo ima, in reči se mora, da bolje vodijo njegove nezuljave roke veslo, nego marsikateri izmed nas!“ deje postaren čolnar.

„Naj bode, kdor hoče in od koder hoče, hudič je, pobira nam zasluzek!“ trdi drug čolnar ter si maši v usta debel kos polente.

„Molčite, molčite in poslušajte rajši to godbo!“ deje ob stebri na obali sloneč čolnar.

Čolnarji obmolknijo ter poslušajo. Iz dalje čuje se neko votlo vršenje. Solnce je zatemnelo, po nebu podili so se črni oblaki.

„Vihar bo!“ meni Gregorio.

„Pa še hud! Le gledaj, kako letajo morske tice,“ opozarja Antonio. „Da bi se le ne zgodila kaka nesreča. Hudo je biti na morji ob

Uložniki pa, kateri so svoje novce izročili eskomptni družbi, kaj je storiti njim, da sami ne poostrijo položaja, ki je itak neugoden in mučen dovolj? Težko je svetovati razburjenim ljudem v zadregi, — a vendar mislimo, da vsaka likvidacija mirnim potom neprimerno večje koristi donaša nego sodnijski konkurz. Ohraniti eskomptno banko baje ne bode mogoče, — vendar se bode veliko več dalo rešiti, če se mirno razvija zamotani vozleži ter če se na ponesrečeni zavod ne pritiste s tožbami. Glavo po konci tedaj, hladno kri obdržati tudi v nezgodi, iztrebiti gnjilobo, katera se je med nami razodevala pri tej žalostni priliki ter zopet povzdigniti javno moralo, potem pa na delo s prirojeno nam vztrajnostjo in gibčnostjo — in tudi denašnja kriza ne bode mogla uničiti stanov, s kojimi se po pravici ponašamo, trgovca našega in obrtnika!

Francoska vojna.

Razpravljanje vojnega budžeta obrnilo je pozornost na francoske vojne razmere. Konstatuje se, da se vsled splošne vojne dolžnosti v mirovnih časih dobivajo samo vojaški novinci. Temu se vsekako izogniti ni možno, ker finančne razmere silijo vojnega ministra, da zmanjša pravo službeno dobo. Moderna vojna, narod v orožju, obseza vojaške novince in rezervnike, t. j. izvežbane vojake. Ta po nemškem vzgledu urejena organizacija vojne je neukretna in draga in ne ugaје vsem potrebam Francije. In v zbornicah predložil se je načrt zakona gledé podčastnikov, daljji gledé novačenja in tretji gledé ustanovitve kolonijalne vojne. Uže 12 let se dela na organizaciji vojne in navzlic temu se še ni nič končnega ustvarilo.

V slučajih, ko se mora francosko ozemlje braniti, to je, ko bi se vojevala nacionalna vojna, bi se zdanja vojna gotovo dobro obnesla. Drugo vprašanje je vendar, če bi trebalo vojevati politično vojno, na pr. da bi se morala ekspedicija poslati v Egipt ali v Sirijo. Koliko ovir je trebalo premagati, da so se postavile čete za ekspedicijo v Tunis.

In dan danes se še vendar ni doseglo, da bi se moglo 12 000 do 15 000 mož kar najedenkrat poslati v Tonking. Kako bi se moglo še le 35 000 mož mobilizirati? V tem se kaže vsekako nedostatkost organizacije. Za malo kolonijalno vojno, katera bi se rekrutirala iz pomorskih vojakov in iz domačih afrikanških in azijskih čet. Naprava take vojne, katere ustanovitev je le denarstveno vprašanje, bi v odnosjajih kontinentalne vojne nič ne spremenila. Evropa vé, da ima Francija za svojo obrambo močno vojno; staviti pa se more vprašanje, če bi bila Francija v stanju, 60 000, 100 000 ali 200 000 mož za vojno v interesu evropskega ravnotežja v Egiptu, Siriji ali na Balkanu mobilizovati.

Kaže se, da bi Francija danes ne mogla

viharji. Živo se še spominam viharja, ko smo se vozili iz Aleksandrije — — —

„Pusti, pusti, stokrat si nam uže pripovedoval,“ vpijejo čolnarji.

Jeli so se uže kupičiti mali valovi oznajajoči bližajoči se vihar. Čolnarji privezavali so svoje čolne ob bregu in mornarji v luki stoječih ladij pritezali so krepke vezi, katere so držale ladije pri nasipu. Mornarji so koj izpoznali, da pride hud vihar.

Prešlo je pol ure. Po nebu so ležali temni oblaki in med njimi so se zvijali bliskovi kakor meči borečih se vitezov. Iz dalje z morja čulo se je zamolklo šumenje. Opazovati je bilo daleč tam na morji gore nakupičene vode.

Nastal je najhujši vihar. Tudi v pristanišči je bilo morje razburkano in valovi pluskali so ob nasipe ter razprševali vodo na obiskovalce nasipa. In vendar je bilo veliko ljudij zbranih na Karlovem nasipu, zrlji so tjá proti Miramare ter si skrivnostno šepetali. Med valovi zibal se je čoln, v njem sedel je gospod srednje starosti, in poleg njega krasna dama, gospa njegova, gospa bankirja Sidolija;

vojevati krimske ali italijanske vojne. Če pa je tako, kakor more potem Francija svojim nazorom v mednarodni politiki dati kaj važnosti in igrati na kontinentu resno ulogo? Francija ima ščit, a ne meča.

Odličan častnik in vojašk pisatelj Jean-nerod izdal je spis, v katerem razpravlja to zadevo in skuša zdanjo organizacijo francoske vojne spraviti v soglasje s se zahtevami francoske politike. Po njegovem mnenji bi bilo zelo dobro, če bi imela Francija razen svoje nacionalne vojne še vojno poklicnih vojakov. Jean-nerod predlaga, naj se obdrži splošna vojna dolžnost in naj se iz vsakega kontingenta izbere 40 000 mož za šest- in sedemletno službo. Na ta način bi se dobilo 200 000 mož, kateri bi bili izvežbani za vojno.

Načrt je gotovo duhovit. Vprašanje je le, če se more z zdanjo organizacijo združiti.

P. C.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Kakor znano, so se po odredbi ministerstva anulirale volitve v brnsko trgovinsko in obrtno zbornico. Vsi listi, da, celó najbolj opozicijski, izražajo zadovoljstvo o tem vladinem postopanju.

Tuje dežele.

Ristić se je zopet pokazal na dan in govoril je v Belem Gradu pred svojimi prietaši govor, v katerem je izražal program takozvane liberalne stranke. Ristić oziral se je na pridobitve iz vojne s Turki in od berlinskega kongresa, pridobitve, za katere se je zahvaliti samo patrijotizmu in liberalizmu „tedanje“ vlade. Svoboda in konstitucionalizem da so jedine ideje, katere morejo Srbijo ohraniti in rešiti. V vnanji politiki je samo jedno rešilno sredstvo — balkanska zveza, katera ni fantazmagovija, marveč močna ideja, katera se bode kmalu uresničila, le potrpeti je treba. Balkanski poluotok je historičen in geografična jednota in v zvezi z balkanskimi državami je najboljše poročstvo za bodočnost Srbije.

V Sređci nastal je pred nekaterimi dnevi v sobranji povodom debate o železnici Caribrod-Vakarel pretep. Opozicijski poslanec napadal je z govorniškega odra vladno in zbornico z nečuvnimi izrazi, kar je naposled peljalo do pretepa, kateri se je dovršil s tem, da so zabavljivca vrgli iz zbornice. Opozicijski sklicali so naslednji dan shod, kateri pa je vendar za kneza in za zborni ugodno resolucijo sklenil, ker se je shoda udeležilo sila mnogo vladnih privrženecov. V ponedeljek podali so se Cankov, Stojilov in vodje opozicije k knezu, kjer so bili burni nastopi. Cankov imenoval je v pričo kneza ministra Radoslavova ogleduha.

Nameravana italijanska ekspedicija proti Kongu odšla bode pod vodstvom ka-

plaho se je stiskala k soprogu. Čolnar delal je na vse sile, da bi z jednim veslom pritisnil čoln k nasipu, jedno veslo se mu je uže zlomilo.

Posrečilo se mu je nekoliko, čoln priplaval je uže precej blizu nasipa, a tedaj zgrabi ga zopet val ter ga vrže dalje proč v morje. Gospa steza plaho proti nasipu roke, proseča pomoči. — Kdo jih reši? Skrajni čas je! Bankir Sidoli ni skop mož. — Čolnarji, vajeni morja, se spogledujejo, nihče si ne upa nastopiti nevarne poti. — Čoln zajel je vodo in tri osebe zginile so v morskih valovih. — Bolesten krik med gledalci. — Tedaj pa prerije s krepko roko skozi gledalce čolnar Leon; iz prsij izvije se mu vzdih: „Ona, ona!“ in Leon plane v valove. V strahu gledajo za smelim plavcem; dospel je na nesreče kraj, s krepko roko delil je valove. Čez nekaj minut položil je krasno Sidolijevo gospo na nasip. Bila je v nezavesti; čez nekaj časa odpré oči, vpré jih v rešitelja in bolestno vzklikne: „Ti si, Emilio? Odpusti mi!“ in zopet je zaprla oči.

pitana Cechija koncem decembra iz Genove. Sestavljena bode iz korvete „Garibaldi“ in križarice „Vespucci“ ter bode izostala celo leto. O dohodu k izlivu Konga bode šel Cechi z malimi parniki po vodi gori do prvih kataraktov. Namen ekspedicije je, kakor se govori, ne samo političnega nego tudi znanstvenega značaja.

V Belgiji se je ravno pred prazniki osnovalo novo volitveno društvo izmed liberalne stranke. To društvo, katero se imenuje „Liberalna zveza“, bode v prvi vrsti delalo na to, da se odpravi novi šolski zakon, da se zmanjša verski budget, da se preustroji zakonodavstvo o upravi cerkvenega premoženja; kot članovi se mogó vzprejeti samo volilci.

Dopisi.

Iz Gorice, 21. decembra (Izv. dop.) Včeraj otvorila se je tukaj obrtna šola prav slovesno. Navzočen bil je vladni zastopnik gosp. dvorni svetnik baron Rechbach, ves šolski svet, učiteljstvo, zastopniki mnogih tukajšnjih učilnih zavodov. Navzočni zbrali so se v veliki dvorani za risanje, in tu pozdravil jih je gosp. župan, govoril o nastanku te šole, razlagal nje velik pomen in pojasnjeval nje smoter; poudarjal je, da se imamo za to šolo zahvaliti osebno naučnemu ministerstvu in deželnemu odboru; konečno pozivljaj je učence, naj marljivo obiskujejo šolo, naj bodo poslušni in pridni. Ravnatelj Schiff pozdravil je navzočne ter poudarjal na dalje v svojem govoru, da je Gorica v tej šoli dobila zavod, kakešnega še nima nobeno mesto v naši provinciji, in da se bode v tej šoli učencem, kateri dovršijo ljudske šole, nudila prilika, da si pridobijo daljnih vednostij, da mogo potem tekmoovati z izobraženimi delavci drugih dežel. Učenci da dobivajo v tej šoli pouk in učila brezplačno, kar je gotovo velika dobrota.

Poučevalo se bode natanko po ministerškem učnem črtuži. Najpazljivejši učenci se bodo obdarovali z darili, katera je določil šolski svet.

Vladni zastopnik je izrekal svoje zadovoljstvo ob ustanovitvi šole ter izrekal, da bode vlada gotovo blagovoljno podpirala mladi zavod.

Tako smo dobili gotovo za našo provincijo prevažno šolo, katero smo uže toliko časa željno pričakovali.

Razne vesti.

— (Odlikovanja o priliki dokončanja nove univerze.) Nj. veličanstvo podelilo je višjemu stavbenemu svetovalcu v ministerstvu notranjih zadev, Hermanu Bergmanu viteški križ Leopoldovega reda; stavbenemu svetovalcu Ferd. Gaubeju viteški križ Fran Josipovega reda; stavb. adjunktju Vikt. Hellmessenju zlati križec za zasluge, arhitektu Karolu Köchlinu naslov

„Tiho, madama! Vi uničili ste moje življenje, jaz sem vaše rešil. Uživate ga, bodite srečni!“ deje čolnar Leon in zgine med množico.

Zastonj so iskali pozneje Leona po vsem mestu, da bi dobil plačilo za rešitev bogate gospé. Nihče ni vedel povedati o njem; čoln njegov stal je prazen privezan ob obali.

* * *

Čez tri dni prinesli so tržaški listi te dve novici: „Danes našli so pri „Ponte rosso“ truplo onega čolnarja, kateri je rešil gospó Sidolijevo. Njegovo pravo ime je bilo Emilio Fernandez, rojen Madridčan. Nekdaj je bil zelo imovit plemič, a vsled nesrečne ljubezni pričel je razkošno in razbrzdano življenje ter izgubil vse premoženje. Kaj ga je zdaj gnalo v smrt, se ne vé.“ — In druga vèst: „Gospá Sidolijeva je zblaznela; zdravniki nimajo upanja, da ozdravi. Jo je pač prehudo zadela izguba soproga.“

višjega stavbenega svetovalca, arhitektoma Jul. Niedzielskiju in H. Mikschu viteški križ Fran Josipovega reda; dvornemu barvarju F. Bachhausu zlati križec za zasluge; zidarskemu vodji Jos. Buchingerju in polirju J. Grossbriesu zlati križec za zasluge — vsem za zasluge, ki so jih pridobili pri gradnji nove univerze.

— (Čudna oporoča.) „Boz. Ztg.“ poroča, da je v Roveredu umrli papirni fabrikant Filippo Jacob zapustil legat 100 gld. najboljši kuharici v Roveredu; odločbo o tem, katera je najboljša kuharica, pa je pripustil patru gvardijanu franciskana v Roveredu.

— (Hitri poročevalec.) V Brunecku izhajajoči „Pusterthaler Bote“ piše v štev. 19. decembra: Kakor pozvedamo, je bil v lanskem poletju dvorni uradnik v naših krajih, da pregleda grad Michelsburg, ki je baje rojstna hiša habsburške obitelji od materine strani. Ni neverjetno, da preide ta star in na polu že razdejani grad, ki je sedaj last grofa Karela pl. Künigla, v last naše cesarske hiše. Ako se to v istini zgodi, razlegalo se bode veselje po vsej dolini.

— (Noge prorokove.) Iz Carigrada se poroča: List „Ueber Land und Meer“ zdaj ne sme več dohajati sem. Prepoved pa se je izdala zaradi tega, ker so bile v tem listu noge svetega proroka Mahomeda pretenko narisane, kar je dajalo pohujšanje.

— (Obitelj zgorela.) Iz Köröszege poročajo listi: Gozdar Jurij Dragan hotel je dne 16. t. m. gorečo petrolejevo svetilnico z oljem napolniti. Petrolej se je vžgal, svetilnica se je razpočila in goreča tekočina se je vlila po soproggi gozdarjevi. Mož je prestrašen skočil na pomoč, jel obleko trgati raz gorečo ženo — a pri tem je vrget kos obleke na dojenčka, spečega v zibelki, ki je bil tudi kmalu v plamenu. Ves zmešan je vlekel ubogi soprog svojo ženo do vodnjaka na dvorišču, kjer je ogenj pogasil, a sam se jako hudo opeknel. Dete je kmalu umrlo in obče se dvoji, da zakonska okrevata.

— (Pariški original.) Blizo pariške zvezdarne stanuje marquis pl. Tencin, ki je te dni praznoval svetilnico svojega rojstva. On je velik original. V naslanjaču nesejo ga vsako leto na deželo in zopet nazaj, kakor je bilo to običajno za časa njegove mladosti. Marquis se tudi jako razume na dobro jed in čestokrat gro sam na trg kupovat. Opravljen je silno skrbno, navadno tako, kakor so se nosili plemenitaši na dvoru Ludovika XVI. Spomin ima ogromen. Rad popisuje dogodke svojih mladih let in dobro se vé o nekem otročjem balu, na katerem je plesal pred 94 leti. O prvem cesarstvu vé take podrobnosti, kakor bi jih bil danes doživel. Napoleon I. in njegovi generali so mu znani v vsaki potezi. Smatrajo ga za živo kroniko jednega celega stoletja!

— (Draga knjiga.) Te dni so razprodali biblioteko v Syston-Park v Londonu. Pri tem so prodali knjigo, ki ima naslov: *Psalmorum Codex Latina, cum Hymnis, Oratione Dominica, Symbolis, et Notis Musicis*; vezana je v baržun in ima slikane začetnice, zlat obrez in zlate vogle. Tiskala sta jo v Mainzu F. Just in P. Schoiffer l. 1459. Pri dražbi kupil jo je nekov Quarisch za 50000 gld.

Domače stvari.

— (Najvišje potrdilo.) Nj. c. kr. apost. veličanstvo je z odlokom z dne 26. decembra 1884 blagovolilo pritrditi sklepu kranjskega deželne zboru z dne 23. septembra 1884, da se pobira 20 % doklada k užitninskemu davku na vino, vinški in sadni mošt in na meso, priklada, s katero se bodo deloma pokrili troški, ki jih ima dežela plačati k potrebščini zemljišno-odveznega fonda za l. 1885. — Z Najvišjim sklepom z dne 20. decembra 1884 je nadalje Nj. veličanstvo potrdilo zakon, ki ga je sklenil kranjski deželni zbor o doneskih družb za zavarovanje proti ognju k troškom požarnih bramb in v podporo ponesrečenih ognjeograsev.

— (Mestni odbor ljubljanski) ima jutri ob 6. uri zvečer v mestni dvorani sejo z naslednjim dnevnim redom: I. Naznanila prvosedstva. II. Stavbinskega odseka poročilo: a) o stavbinski črti Viljem Majerjevi hiši na sv. Petra cesti; b) o licitaciji šute za leta 1885 do 1887; c) o regu-

liranji Strelških ulic. III. Šolskega odseka poročilo: a) o nagradi za pouk o veronauku v šoli na barji; b) o Jos. Matevžeta prošnji gledé mestne šole na barji; c) o dobavi dveh peči v kemičnem oddelku tukajšnje c. kr. velike realke; d) o šolskega vodje Leopolda Belárja prošnji zaradi funkcijske doklade. — Potem bode tajna seja.

— (O samomorilecu Zenariju) čujejo se sedaj reči, katere smo sicer čitali le v pripovedkah o ameriški korupciji. Mož, ki je toliko oškodoval in onečastil našo kupčijo, storil je tragičen konec, a krog mrljica vzdiguje se smrdljivi vdih ter okužuje ljubljansko ozračje. Navzlic svoji visoki letni plači izneveril je koristolovni tujec velikansko svoto, toda tudi ta plen ni zadostoval njegovi razkošnosti. *Enfant gâté* naših trgovskih krogov, oblastni plenipotentiarius drugega denarnega zavoda v deželi, zapustil je celo kopo umazanih dolgov po mestu, in le čudom se je čuditi, da se preje nikdo ni spodtikal nad takim nepoštenim, razuzdanim delovanjem. Pripoveduje se, da je le za manufakturno blago v neki veliki ljubljanski prodajalnici na dolgu ostal 2000 gld. Pri črevljarji K. „visi“ za 300 gld., za ravno toliko svoto pri nekem sladčičarji!! V istem razmerju je dolžan pri drugih trgovcih in obrtnikih. Se vé da, kedo bi se drznil, kredit odpovedati tako vplivnemu možu, kakor je bil ranjki Zenari! Kakršno življenje, takov tudi konec. Celo rodbina njegova se ni nič zmenila za usmrtenega očeta in supruga. Pustili so ga ležati v mrtvašnici pri sv. Kristofu, prašnega in onesnaženega z zasedeno krvjo, niti navadne krsti mu niso privoščili. Ljubljancem pak so se gnjetile goste trume vun proti pokopališču, gledat žrtev nebrzdane lakomnosti in razuzdanosti — in sodbe, katere si čul celo iz nežnih ust, bile so neusmiljene, grozovito trdosrčne, a vendar po vsem zaslužene. Stoprav v soboto zvečer se ga je usmilil nek rojak in prijatelj, g. C., ter je naročil grobokopu, naj očisti truplo. Dejali so ga potem v prosto leseno krsto, in včeraj popoldne so ga pokopali, tiho in brez duhovniške asistencije v — lastni rakvi, katero je kupil še le pred dobrim mesecem. Pač svarilen vzgled za vse lehkomyšljence in lehkomyšlce, koji višje cenijo samogoltni materijalizem in razkošno življenje nego pošteno delo!

— (C. kr. kmetijske družbe kranjske) glavnega odbora seja vršila se je dne 21. decembra t. l. Iz zapisnika posnemljemo: Seji predseduje gospod družbeni predsednik Karol baron Wurzbach-Tannenbergr. Navzoči so: podpredsednik g. Josip Fr. Seunig, tajnik g. Gustav Pirc in odborniki gg. Brus, Detelja, Jerič, Kastelic, Murnik, Neweklowski, Robič, Witschl, dr. Wurzbach. — Določi se spored za občni zbor, ki bo 28. januarja. Novo volitev bode treba le za jednega odbornika, ker po pravilih iz odbora izstopi letos le g. Rajko Kastelic. — Zapisnik občnega zbora podružnice v Boštanci se na znanje vzame. Sklepi tega zbora se bodo o svojem času obravnavali, zastran ameriških, trtni uši zoperstoječih sort, bode se pa precej potrebno ukrenilo. Prošnja šolskega sveta v Begunjah pri Cerknici za nekaj sadnih drevesc se usliši. Podružnica kočevska poroča, da je gosp. dekan J. Krese prevzel mestu gosp. Faberja predstojništvo podružnično. Račune razstavnega odbora o pokrajinski razstavi na Krškem se sklone izplačati. Tajništvo raznanja, da se je odposlala podružnicam pola za pobiranje družbenih doneskov za leto 1885., ter so se pozvale, da pri posameznih članih pozvedó, kateri želijo „Kmetovalca“, kateri „Oekonomia“. Za službo družbenega vrtnarja oglasilo se je pet prosilcev, skoro vsi s prav dobrimi priči. Po daljši razpravi imenovan je bil z večino glasov Josip Urbančič, bivši vrtnar in vinar na vinarski in sadjarski šoli na Slapu, družbenim vrtnarjem. Glavni odbor sklone, službo za sedaj provizorično oddati, v pogodbo pa sprejeti šesttedenski odpovedovalni rok. — Finančna direkcija za Kranjsko odboru naznanja, da se izkazi o pravih posestnikih in njih posestev ne morejo predružititi, kakor to centralni odbor zahteva, se na znanje vzame. Gospod odbornik Robič predloži glavnemu odboru po njem sestavljeno poročilo o stanju kmetijstva na Kranjskem, kojega je sestavil na prošnjo centralnega odbora na podlagi poročil od posameznih podružnic in katerega ima kmetijska družba odposlati agrarnemu odboru na Dunaj. To temeljito sestavljeno poročilo

glavni odbor s zahvalo gosp. Robiču na znanje vzame. Gosp. odbornik Robič poroča tudi o preustrojitvi užitninskega davka na meso. Na novo se v družbo sprejmejo sledeči gospodje: Anton Dejak, mestni in deželni svetovalec v Trstu, veleposelnik v Senožečah. Jakob Habe, posestnik v Zadlogu. Hipolit Mlekuš, zakupnik grajščine Radelca. Janez Pleško, učitelj v Idriji.

— (Silvestrovo veselico) priredi narodna čitalnica ljubljanska dne 31. decembra 1884 v zgornjih društvenih prostorih. Vspored: 1.) „Kralj Vondra XXVI.“ ali: žalostni konec vesele pojedinke ali strašna osveta. Velika romantično-heroično-tragična opera v treh dejanjih. Zložil J. Illner, poslovenil J. Illonovič. Osebe: Kralj Vondra (g. Stamcaroni); Cimfrlina, njegova hči (gspđ. Staralossi); Eldorado, zlahtnič na kraljevem dvoru (g. Pribilini); Hassan, generalinspektor kraljevih prascv (g. Nostropadre); Pakan, prvi dvorni klavec (g. Pelanozzi); knez Arnošt Sebastian Kristi-pin Čavalari de los Parados, kraljevi poverjenik (g. Harpuzzi); helebardi (g. Secula-Piccoli.) Zbor vitezev in plemenitašev. Klavir-orkester izvršuje s posebne prijaznosti gospod vitez Ohm-Janušowski. 2. a) Hofböck: „Sladko dekle“, b) A. Schweiger: „Zapuščena“, igra na citrah A. Schweiger. 3.) F. Stegnar: „Naš mešani zbor“, šesteroglasni zbor za sopran, alt, tenor in bas. 4.) „Lajnar“, komičen prizor s petjem. 5.) „Že ženó ga Tineta“, šaliv mošk zbor z mrlotinkami; 6.) Hr. Volarič: „Vesela družba“, mazurka za mešan zbor. 7.) Loterija. 8.) „Prizor o polunoči.“ (Deklamacija je blagovoljno prevzela gspđ. Josipina Wernigova.) Uljudna prošnja: Slavno občinstvo naj blagovoli opustiti med opero in pri družih točkah programa naročevanje jedi in pijač ter glasno konverzacija. Začetek ob 8. uri zvečer. Ustop je dovoljen izključljivo le č. gg. društvenikom.

— (Ljubljanska čitalnica) imela je dne 26. t. m. občni zbor, pri katerem se je vršila volitev novega odbora. Izvoljeni so v odbor: dr. Drč, Drenik, Jelocnik, Kadilnik, Križaj, Lah, Ledenik, Nolli, M. Pakič, Rohrmann, Sos, Stegnar, Trstenjak in Vojteh Valenta. Pri tem zboru se je izvolil častnim članom g. dr. Zupanc, kateri je podaril čitalnici 100 gld.

— (Tombolo v korist „Narodnemu domu“ v Ljubljani) priredili so pred nekaterimi dnevi Žužemberčanje ter zložili precejšen znesek, katerega so oddali na določeno mesto za zgradenje „Narodnega doma“. Živeli!

— (Roparsk umor.) V noči dne 22. tega meseca ubili so neznani lopovi pri Pragerskem nekovega trgovca s senom ter mu vzeli 700 gld. denarja. Truplo je bilo skoro po polnem razkosano. Dva dejanja sumnjiva moža so uže zaprli.

— („Dolenjske Novice.“) Prvi list „Dolenjskih Novic“, kateri nam je došel na ogled, obsega osem stranij ter prinaša, zvest objavljenemu programu, v istini prav zanimljivo vsebino: Vsakemu nekaj! V raznih predelih: „Kaj je novega v Novem Mestu“; „Najboljši nauki za kmeta“; „Trtna uš na Dolenjskem“; „Našim rokodelcem“; „Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu“; „Kaj je novega po širokem svetu“; „Nam se piše“ (dopisi); „Gospodarske stvari: Nauki za gospodinje, Poljedelstvo“; „Domače vesti“; „Razne vesti“; „Smešnice“; „Uganke“; „Letina“ in „O vremenu“ podajajo se važne vesti in tehni nauki. List izhaja 1. in 15. dan vsacega meseca ter velja za celo leto 1 gld., za pol leta 50 kr. Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem Mestu. List je, kakor se razvida, prav vzgledno uredovan in vsega priporočila vreden. Cena je gotovo zeló nizka.

— (Umr!) je dne 23. t. m. v Mariboru bivši državni in deželni poslanec, umirov. stotnik Konrad Seidl.

— (Poštne dopisnice.) Došla je poštним uradom odredba, da se v prihodnjem meseci in nadalje smejo v prometu v Avstro-Ogerski in z Nemčijo dopuščati privatne dopisnice. Take dopisnice pa morajo biti tako velike in imeti tak papir, kakor poštne; na prvi strani morajo imeti te dopisnice napis v nemščini: *Correspondenzkarte*. Temu napisu pa sme dodati odposiljatelj še napis v drugem jeziku. Odposiljatelj si lahko sam izvoli barvo. Dopisnice se morajo frankirati z marko za 2 kr. Dopisnice, katere niso po obliki in velikosti jednake poštним, so izključene iz poštne prometa.

— (Književnost.) V kratkem izide „Lira in Cvetje“, zbirka lirskih poezij, balad in dram, ter delo „Ljudmila in Privina“, ali pokristijanjenje koroških Slovanov. Delo je spisal gosp. Fr. Zakrajšek v Gorici; založila in izdala Ivan Dolinar in Avgust Bremic v Trstu. Cena knjigi je 55 kr. z vračunjenimi poštami. Naročnina naj se blagovoli poslati gosp. pisatelju v Gorici, Via Coccevia 22, ali pa na uredništvo „Jurija s pušo“, Ferriera, Trst.

Vabilo na naročbo.

Z novim letom 1885 prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponovno, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pasku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Po pošti:

za celo leto	gld. 10.—
„ pol leta	5.—
„ četrt leta	2.50
„ en mesec	—85

Za Ljubljano:

za celo leto	gld. 6.—
„ pol leta	3.—
„ četrt leta	1.50
za donašanje v hišo vsak mesec 9 kr.	

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Celovec, 29. decembra. V Trbižu in v Celovci bil je v soboto ponoči hud potres, posebno trije udarci so bili silni. Hišni zidovi v Beljaku kažejo razpoke.

Madrid, 29. decembra. Vsled potresa se je nagnila fasada katedrale v Granadi; večji del mesta Alhame je porušen. 300 ljudi je mrtvih. Katedrali v Seville in Giraldu ste poskodovani. Polovica prebivalcev mesta Albuena leži mrtvih pod razvalinami.

Dunaj, 28. decembra. Izdala se bode ministerska naredba o vpeljavi strogega pri-gleda bank glede zavarovanja zaupnih polog.

Dunaj, 28. decembra. Oba načelnika precej velike žitne firme bratje Wottiz v Himbergu ustrelila sta se zaradi denarne zadrege.

Pariz, 28. decembra. Grévy je danes podpisal dekret, v katerem se Luiza Michel in več zatožencev iz lyonskega procesa anarhistov pomiloščuje.

Madrid, 28. decembra. Po uradnih poročilih je zahteval hud potres v Andaluziji 150 žrtev.

Madrid, 28. decembra. V Kastiliji je razgrajal hud vihar. Potres v Jaenu, Benagarcí, Alfandateju, Nerji in v provinciji Málaga napravil je znatno škodo. Skoro vse hiše so se porušile. Okolo 200 oseb je bilo usmrtenih.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 29. decembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.75
„ „ „ srebri	82.75
Zlata renta	103.80
5% avstr. renta	96.85
Delnice narodne banke	853.—
Kreditne delnice	289.80
London 10 lir sterling	123.20
20 frankovci	9.73
Cekini c. kr.	5.77
100 drž. mark	60.20

Tujci.

Dne 27. decembra.

Pri Maliči: Ostermann, ključar juž. železnice, z Dunaja. — Carabelli, Lloyd, uradnik, iz Trsta. — Simonovič, oskrbnik, iz Oseka. — Machatzek, c. kr. lieut., iz Karlovca.
Pri Slonu: Glanzmann, trgovec, in Thomas, trg. potovalec, z Dunaja. — Wagner, trg. potovalec, iz Karlovca. — Dr. Pitamic, odvetnik, iz Postojine.
Pri Avstr. carji: Vran, posestnik, iz Logatca.
Pri Južnem kolodvoru: Michelitsch, trg. potovalec, iz Gradca. — Kočevar, posestnik, iz Vel. Lašič. — Hafner, jurist, iz Dorfarjev. — Proglar, trgovec, iz Postojine. — Kogej, učitelj, z Brezovice.

Umrli so:

Dne 26. decembra. Josip Zenari, ravnatelj kranjske eskomptne banke, 53 l., Mestni trg št. 19, samomor vsled ustrelenja. — Leopold Birk, delavčev sin, 6 l., Kravja dolina št. 1, ošpice.

Dne 27. decembra. Karel Konšek, žurnalst, 27 l., Mestni trg št. 17, jetika. — Polona Teran, kurjačeva soproga, 43 l., Streliške ulice št. 6, jetika. — Lujiza Dzinski, vdova agenta, 55 l., Krakovski nasip št. 4, srčno otrpnjenje.

V civilni bolnici:

Dne 25. decembra. Marija Urh, gostinja, 44 l., krvna gnjiloba.

Srečke

z dne 27. decembra.

Dunaj:	37	32	30	55	86.
Gradec:	82	16	88	9	45.

Tržne cene.

V Ljubljani, 27. dec.: Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 14 kr., domače 6 gld. 34 kr.; ječmen 4 gld. 55 kr.; reč 5 gld. 4 kr.; ajda 4 gld. 71 kr.; proso 5 gld. 69 kr.; turšica 5 gld. 40 kr.; oves 2 gld. 92 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 86 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 92 kr., salo po 82 kr., špeh po 58 kr., prekajen po 72 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 3 1/2 kr.; liter mleka 8 kr.; kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 64 kr., svinjina 54 kr., drobniško po 36 kr. — Piške po 50 kr., golobi 18 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 69 kr., slame 1 gld. 51 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 90 kr.; mehkih 5 gld. 20 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišču) 24 gld., belo 20 gld.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
27. dec.	7. zjutraj	737.77	— 3.0	svzh. sl.	megla	0.00
	2. pop.	739.00	+ 0.4	jzpd. sl.	obl.	
	9. zvečer	741.06	— 1.4	svzh. sl.	»	
28. dec.	7. zjutraj	740.47	+ 0.6	szpd. sl.	obl.	12.00 sneg
	2. pop.	738.68	0.0	vzh. sl.	»	
	9. zvečer	737.32	— 1.4	»	»	

Zobni zdravnik Schweiger

z Dunaja

stanuje v hotelu „pri Maliči“, II. nadstropje, sobi št. 23—24.

Zdravi vsak dan od 9. do pól 1. ure in od 2. do 4. ure póludne.

Vse operacije, najmodernejšim zahtevam sedanje dobe ugajajoč, izvršujejo se brzo in sigurno. (134) 5

Vizitnice

jako vkusne, elegantne in cené izdeljuje tiskarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani.

Piccolijeva esenca za želodec

od G. Piccolija, lekarka v Ljubljani,

kakor je razvidno iz pismenih zahval in zdravniških svetočeb, koje so bile izvoditelju te esence vposlane, ozdravlja želodečne in potrebušne bolezni, grižo v črevesu, krče, želodečno in premenljivo mrzlico, zabasanje telesa, zlato žilo, zlatenico, trganje po glavi i. t. d. in je najboljšo sredstvo za glistova deca.

Stekleničica 10 kr. V skatulah po 12 stekleničic vpošilja izvoditelj to esenco proti povzetju zneska 1 gold. 36 kr. Pri večjem nakupu dovoljuje se primeren rabat. (104) 15—6

V založništvu našem je ravnokar izišla na svitlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik,
učitelj.

12 pól v 8°. Mehko vezana stane 60 kr.,
franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

Prekrasno novoletno darilo!

Ravnokar so v našem založništvu izišle na svitlo:

POEZIJE, zložil S. Gregorčič.

Drugi, pomnoženi natis.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo 2 gold.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.